

УДК 62-44

Регеда О.Є.¹, Гончар Н.В.²

¹ студ. гр. Мз-110м НУ «Запорізька політехніка»

² доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЗАЧИСТКА ЗАДИРОК НА ГОСТРИХ КРАЙКАХ ЗУБЧАСТОГО ВІНЦЯ ПІСЛЯ ЗУБОФРЕЗЕРУВАННЯ

Усі зубчасті вінці повинні мати закруглені країки на торцях зубців. Загалом передбачають фаски або радіуси закруглення на торцях по контуру зубців з метою поліпшення експлуатаційних властивостей зубчастих виробів та підвищення їх довговічності.

Видалення задирок та закруглення крайок контуру зубчастих коліс завжди є проблемою, яку вирішують спеціалізовані цехи зубчастих виробів на авіадвигунобудівних підприємствах. Методи зачистки мають бути недорогими, продуктивними, малоенергоємними та забезпечувати високу якість обробки деталей з зубчастими елементами.

Один з таких методів зачищає задирки за допомогою ультразвуку. При цьому способі додатково згладжуються гострі країки, а робочі поверхні зубців змінюються.

Другий розповсюджений метод зняття задирок – гідрогалтування в барабані, причому, вибираючи відповідний наповнювач і частоту обертання барабана, можна досягти якісної очистки зубців без зміни їх профілю.

Зазвичай процес очищення поверхні поєднують із зміцненням. Ультразвукову обробку поверхні виконують в гідроабразивному середовищі. Абразив вводять в розчин в кількості 10-15% від маси робочої рідини. Оброблювані деталі заводять в суспензію, що складається з абразивного наповнювача, зваженого в рідині. У цій суспензії збуджуються ультразвукові коливання, і під дією кавітації та гідродинамічних потоків відбувається декоративне шліфування і зняття задирок. З багатьох чинників, що впливають на ефективність ультразвукового очищення, найбільш важливими є: правильний вибір хімічного складу розчину та наповнювача, його температури, потужність ультразвуку і тривалість очищення.

Обробка в галтовочному барабані включає в себе розміщення деталей – шестерень, абразивних середовищ і компаундів в барабані з водою. Обертання барабана призводить до перевертання маси носія і деталей. Це викликає тертя, яке призводить до стирання деталей в масі і швидкому й ефективному механічному видаленню задирок з поверхонь деталей. Задирки знімають шляхом галтовки в барабанах за допомогою тирси або шматочків листяних сортів дерев, обрізків шкіри, гальки, резини, бою абразивних кругів тощо. Гидрогалтовка в барабанах є тривалим процесом і при раціонально обраних режимах обробки залежить від вихідних розмірів задирок. Тривалість галтовки відносно велика – від декількох годин до декількох діб.

У висновку можна сказати, що взагалі можна використовувати комплексну обробку. Спочатку за допомогою грубої гідрогалтовки швидко видалити великі задирки після зубофрезерування, після чого використати ультразвукову обробку для фінішної обробки і закруглення гострих крайок. Після зубошліфування достатньо ультразвукової обробки.